

مسعود خوانساری، رئیس اتاق تهران در گفت‌وگو با «ایران»:

برجام مانع خسارت‌های بیشتر اقتصاد ایران شد

● البته انتقادهایی می‌شود که چرا طی مدت گذشته اقتصاد ایران با جهش روبه‌رو نشد و از همین زاویه توافق هسته‌ای نشانه می‌رود. حتی آمارهای رشد اقتصادی هم با تردید مواجه می‌شود. این شبهه‌ها را درست می‌دانید؟

خیر. توافق هسته‌ای یک اقدام منطقی و خردمندانه بود. توافق هسته‌ای در نهایت بستر را مهیا می‌کند تا حرکت در مسیر جدیدی آغاز شود. قرار هم نبود که توافق هسته‌ای برای اقتصاد ایران معجزه کند. نکته اینجاست که اگر توافق هسته‌ای به ثمر نمی‌نشست، قطعاً خسارت‌های بسیاری به اقتصاد ایران وارد می‌شد. الان حداقل دامنه این خسارت‌ها بسیار کم شده است. از سوی دیگر در نظر داشته باشید که از نظر تعاریف علمی از رکود خارج شده ایم، به رشد اقتصادی ۶ درصد رسیده ایم و تورم هم کاهش یافته است. همه اینها دستاوردهای دولت است که نباید آنها را نادیده گرفت. این دستاوردها هم در بستر توافق هسته‌ای به دست آمده است. اما این انتظار از منظر اقتصادی به هیچ عنوان منطقی نیست که همه چشم به جهش ناگهانی و مثال زدنی طی مدت دو سال بدوزیم. به هر حال اقتصاد به این سرعت عمل نمی‌کند و همیشه جمع عوامل به رونق قطعی اقتصادی کمک می‌کند. به طور نمونه امروز در اقتصاد مشکلاتی ساختاری وجود دارد که اگر آنها حل و فصل نشود، قطعاً نمی‌توانیم انتظار رونق قطعی داشته باشیم.

● اینها دیگر به برجام مربوط نیست. موضوع این است که آیا می‌توان توافق هسته‌ای را همان طور که برخی منتقدان می‌گویند بی‌اثر یا کم‌اثر دانست؟

خیر. هر توافق حقوقی در هر دوره زمانی بازتاب دهنده وضعیت کشور است. به طور حتم برجام یکی از مؤثرترین اقدامات تاریخی کشور بوده است. حتی باید دقت داشت که اساساً توافق هسته‌ای یک اجبار غیرقابل تردید بود. یعنی این طور نبود که بتوان کشور را با وضعیت سابق اداره کرد و نگاهی به دنیای بیرون نداشت. اقتصاد ایران از هر نظر در تنگنای مطلق قرار داشت. در این شرایط اصلاً نباید به این فکر کرد که توافق هسته‌ای لازم بود یا نه. پاسخ ساده و قطعی است که این توافق نیاز ضروری کشور بود. پس این گزاره را باید فراموش کرد. حضور هیأت‌های پرشمار خارجی در ایران، توافق‌های مالی و تجاری با کمپانی‌های بزرگ جهان مانند ایرباس، همکاری مجدد بین بانکی و امکان انتقال پول، کاهش هزینه‌های تجاری و ایجاد امکان صادرات کالا به کشورهای دیگر، دسترسی ساده‌تر به بازارهای منطقه‌ای و موارد بسیار دیگر محصول برجام است. طی دو سال گذشته هم هیأت‌های پرشمار از ایران روانه خارج شده‌اند و هم هیأت‌های زیادی از آنسوی مرزها به ایران آمده‌اند. همه این نشانه‌ها مشخص می‌کند که ایران آماده پذیرایی از خارجی‌هاست و این مهم محقق نمی‌شد مگر اینکه برجام به سرانجام می‌رسید. بنابراین دستاوردهای برجام را نه می‌توان و نه باید رد کرد. اینکه امروز اقتصاد ایران موفق نشده که از پس موانعی مانند بیکاری و... برآید را باید در جایی دیگر جست‌وجو کرد. برجام محصول خردمندانه، عقل‌گرایانه و منطقی دولت یازدهم است.

● آیا می‌توان مشکلات کلان اقتصادی را به توافق هسته‌ای ربط داد؟ مثل همین مواردی که گفتید.

ببینید اقتصاد ایران مشکلات ساختاری و ریشه‌ای غیرقابل انکاری دارد. به طور خاص موضوع تأمین اجتماعی، موضوع مالیاتی و وضعیت نظام بانکی را به عنوان سه شاخص در نظر بگیرید. همین سه مورد موجب شده تا نگاه‌های صنعتی و تجاری واقعاً دچار بحران‌های جدی شوند. خواسته بخش خصوصی همیشه از دولت این بوده که همان روش برجام یعنی حرکت عقلانی و اجرایی را در این بخش‌ها پیاده کند. به هر حال از دولتی که موفق

عبدالله نیک‌احمدی/ایران

[ریحانه یاسینی] «اساساً توافق هسته‌ای یک اجبار غیرقابل تردید بود.» این جمله قاطع، نه از سوی دولتمردان، که از زبان یکی از چهره‌های اصلی بخش خصوصی کشور بیان شده است. مسعود خوانساری، مردی بلند قامت که گرد خاکستری چند دهه حضور در مناصب مدیریتی کشور روی موهایش نشسته و حالا بر کرسی ریاست اتاق بازرگانی تهران تکیه زده، اعتقاد دارد: «دستاوردهای برجام را نه می‌توان و نه باید رد کرد. اینکه امروز اقتصاد ایران موفق نشده که از پس موانعی مانند بیکاری برآید، باید در جایی دیگر جست‌وجو کرد.» خوانساری به عنوان نماینده پارلمان بخش خصوصی کشور، با «روزنامه ایران» به گفت‌وگو نشسته و از دستاوردهای البته حاشیه‌های برجام روایت کرده است. رئیس اتاق تهران برجام را الگوی موفق می‌داند که اگر از همین الگو برای حل سایر مسائل نیز استفاده شود، می‌توان زمینه‌های لازم برای فعالیت سرمایه‌گذار خارجی و حرکت مولد بخش خصوصی را در فضای کنونی ایجاد کرد.

● ارزیابی شما از اثرات اجرای برجام طی مدت سپری شده چیست؟

توافق هسته‌ای نقطه‌ای درخشان در تاریخ دیپلماسی ایران بود. از این منظر نباید به هیچ عنوان چنین دستاوردی را تکذیب یا خفیف کرد. توافق هسته‌ای در واقع بازگشت ایران به مدار توسعه و حرکت در مسیر اقتصاد جهانی تلقی می‌شود. به طور حتم بدون این اتفاق وضعیت اقتصادی کشور بشدت خطرناک و نگران‌کننده می‌شد. از این جهت برجام را باید یک نقطه عطف قلمداد کرد. نقطه‌ای که موجب شد بر مبنای آن اقتصاد ایران جان دوباره بگیرد. به هر حال بر هیچ کس پوشیده نیست که طی سال‌های تحریم ظالمانه علیه اقتصاد کشور، هزینه‌های بسیاری را متحمل شدیم که مهم‌ترین آنها دوری از تکنولوژی‌های روز آمد جهانی، فاصله‌گیری از فضای صنعتی و تجاری جهانی و عقب افتادگی‌های صنعتی بود. همه اینها در صورتی که ادامه پیدا

حضور هیأت‌های
پرشمار خارجی
در ایران،
توافق‌های
مالی و تجاری
با کمپانی‌های
بزرگ جهان مانند
ایرباس، همکاری
مجدد بین بانکی
و امکان انتقال
پول، کاهش
هزینه‌های
تجاری و ایجاد
امکان صادرات
کالا به کشورهای
دیگر، دسترسی
ساده‌تر به
بازارهای
منطقه‌ای و
موارد بسیار دیگر
محصول برجام
است

ایران

دوشنبه
۲۷ دی‌ماه ۱۳۹۵